

[Formanden.]

lov om bunden opsparing for skatteåret 1963-64 foretaget ved navneopråb.

Forslag til lov om bunden opsparing for skatteåret 1963-64 blev ved det derefter foretagne navneopråb, som nedenstående liste viser,

vedtaget med 89 stemmer mod 87; 3 medlemmer var fraværende.

Ja:

Albertsen, Erhardt Andersen, K. B. Andersen, Nina Andersen, Kaj Andresen, Arup, Baunsgaard, Bladt, Bomholt, Ditlevsen, Dupont, Holger Eriksen, Aage Fogh, Mikael Gam, Gerholm, Gorrsen, Victor Gram, Lis Groes, Andreas Hansen, Boye Hansen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Poul Hansen (Grenå), Poul Hansen (Kalundborg), Qvist Hansen, Rasmus Hansen, Thomas Have, Hjortnæs, Horn, Hougaard, Hans Hækkerup, Per Hækkerup, Erhard Jakobsen, Frode Jakobsen, Carl P. Jensen, Egon Jensen, Jens P. Jensen, Kai Jensen, Lars P. Jensen, Lund Jensen, Lykke Jørgensen, Peter Jørgensen, Kirkegaard, Aage Knudsen, Bodil Koch, Kolbjørn, J. O. Krag, Evald Kristensen, Peter Kristensen (Ålborg), Bjørn Krogh, H. Larsen (Bjerre), Helge Larsen, Waldemar Laursen, Lindberg, Niels Matthiasen, Th. Mikkelsen, Niels Mørk, Carl Nielsen, Helge Nielsen, Johan Nielsen, K. Axel Nielsen, Peter Nielsen, Poul Nilsson, A. C. Normann, Viola Nørlov, Axel Ivan Pedersen, Gustav Pedersen, Orla Pedersen, Carl Petersen, Grethe Philip, Kjeld Philip, Chr. Rasmussen, Hans Rasmussen, Henning Rasmussen, Kaj Rasmussen, P. A. Rasmussen, Retoft, Else-Merete Ross, Rudy Schrøder, Astrid Skjoldbo, Skytte, Elna Syvertsen, Søgaard, Axel Sørensen, Robert Sørensen, Teichert, Chr. Thomsen og Wingsøe.

Nej:

Anders Andersen, Søren Andersen, Vagn Bro, Hanne Budtz, Bækgaard, Alfred Bøgh,

Baagø, Henry Christensen, Jens Chr. Christensen, N. Chr. Christensen, Clausen (Olufskjær), Haunstrup Clemmensen, Dalsgaard, Damsgaard, Erik Eriksen, Niels Eriksen, P. E. Eriksen, Fanger, Per Pederspiel, Foged, Foss, From, Gottschalek-Hansen, Grøndahl, Hagen Hagensen, Ejnar Hansen, Holger Hansen, Johs. Hansen, Mose Hansen, Viggo Hauch, Heilesen, Holmberg, Asger Jensen, Edv. Jensen, Erik A. Jensen, Jørgen Jensen, Søren Jensen, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Thisted Knudsen, Conrad Kofoed, Ole Bjørn Kraft, Erik Kragh, Axel Kristensen, Ejner Kristensen, Morten Lange, Aksel Larsen, Arne Larsen, Peter Larsen, Anker Lau, Marie Antoinette von Lowzow, Chr. Madsen, Juul Madsen, O. Mathiasen, Kai Moltke, Clara Munck, Poul Møller, Harald Nielsen, Ninn-Hansen, Helga Pedersen, Ellen Strange Petersen, Ellen Poulsen, Finn Poulsen, Iver Poulsen, Vestergaard Poulsen, Herluf Rasmussen, Raunkjær, Niels Ravn, Reedtz-Thott, Rimstad, Sinnbeck, Skræppenborg-Nielsen, Storgaard, Adolph Sørensen, Erna Sørensen, Jacob Sørensen, Poul Sørensen, Thestrup, Knud Thomsen, Poul Thomsen, Skov Thulesen, Ib Thyregod, H. C. Toft, Gertie Wandel, Weikop, Birthe Wetlesen, Vivike og Østergaard.

Fraværende med anmeldt forfald:

Johan Poulsen.

Fraværende:

Rosing og Hans Schmidt.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 104) findes i tidenden sp. 4056, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 505).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag behandles de følgende to sager, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om en kornordning for høståret 1963-64.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 105) findes i tidenden sp. 4056, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 505).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Tredje behandling af forslag til lov om en rapsordning.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 106) findes i tidenden sp. 4057, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 505).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget til forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m. sattes først til forhandling.

Carl Petersen: Som det fremgår af tillægsbetænkningen, har landbrugsministeren stillet et ændringsforslag, som er tiltrådt af udvalget. Ændringsforslaget går ud på, at ministeren gennem det udvalg, som allerede sidder ifølge den nugældende lov, i uopsættelige tilfælde, indtil man får organiseret en nyordning, kan disponere over fondens midler i givne situationer.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale at stemme for ændringsforslaget og stemme for samtlige tre lovforslag.

Jens Chr. Christensen: Jeg skal på venstres vegne anbefale at stemme for ændringsforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslagene som helhed sattes derefter til forhandling.

Jens Chr. Christensen: Vi er nu ved at være ved vejs ende med landbrugslovene i denne omgang. Det er gået med behandlingen af disse lovforslag, tre i alt, som med de øvrige lovforslag i den helhedsløsning, vi er ved at gennemføre, at de er jaget igennem med lynfart. De mange, mange problemer, såvel kortsigtede som mere langsigtede, er der overhovedet ikke blevet tid til at behandle. For mig at se, og jeg tror, det gælder næsten hele den danske befolkning, er den form for folketingsarbejde helt og aldeles nedbrydende for demokratiet og folkestyret. Folketinget er ved at drukne i lovforslag, alt jages igennem udvalgsarbejdet uden nogen form for virkelig behandling. Her i tinget stemmer vi næsten dagligt for et hav af ændringsforslag, som det høje tings medlemmer dårlig nok har stiftet bekendtskab med, endstige sat sig ind i. Jeg tror ikke, der er et eneste medlem i folketetinget, som er i stand til at redegøre for de afgørelser, der er truffet her i tinget i de sidste uger. Jeg tror, det gælder os alle, men mest uoverkommeligt er det selvfølgelig for oppositionen, der har kortere tid end regeringspartiernes medlemmer til at behandle de forskellige sager.

Jeg skal slet ikke gentage, hvad jeg har sagt ved landbrugslovsforlagernes anden behandling, men kun ganske kort igen i dag pege på, at hvis regeringen og regeringspartierne var i besiddelse af fornøden vilje, kunne det høje ting have givet sig ordentlig tid til en virkelig tilbundsående drøftelse og undersøgelse af landbrugserhvervets forhold. Det har regeringen og dens partier altså ikke villet.

Venstre har ikke været i stand til på den korte tid, der har været os tilmålt, at stille gennemarbejdede ændringsforslag, og det har vi altså afstået fra. Venstre ved og erkender imidlertid, at den økonomiske situation i landbrugserhvervet nu er så fortvivlet, at både hensynet til erhvervets udøvere og hensynet til hele vort samfund kræver, at folketetinget ikke slutter sit arbejde med landbrugets problemer med vedtagelsen af disse 3 love, og for at give det høje ting mulighed for at fortsætte drøftelserne af landbrugets problemer, vil venstre i dag skriftligt fremsætte forslag til folketingsbeslutning angående alle landbrugets problemer.

[Jens Chr. Christensen.]

Jeg kan sluttelig meddele, at vi under hensyn til de grunde, vi fra vor side har fremført såvel ved lovforslagenes anden behandling som her ved tredje behandling ikke kan tage medansvaret for lovene, og vi vil undlade at stemme nu ved tredje behandling.

Anders Andersen: Jeg skal ikke her ved tredje behandling gentage det, som jeg sagde ved første behandling. Der er vist ingen grund til at beslaglægge tingets tid med at fremsætte disse kritiske bemærkninger ved denne behandling, men jeg tror, man vil opfatte det rigtigt, når jeg siger, at det er med stor bekymring, at jeg nu må konstatere, at der ikke fra regeringens side har været forhandlingsvilje, måske ikke har været forhandlingsmulighed, det kan jeg ikke vide. Det ligger sådan, at der i det udvalgsarbejde, der er gennemført, ikke har været mulighed for nogen saglig behandling af spørgsmålene. Jeg har med glæde konstateret, at mit parti nu fremsætter forslag til folketingsbeslutning, hvorefter der vil blive mulighed for en dybere gennemgang — og jeg håber også en saglig behandling — af de problemer, som dansk landbrug står i. Jeg skal derfor nøjes med ganske kort at motivere min stilling ved den kommende afstemning.

Jeg vil stemme for bemyndigelsesloven, naturligvis ikke fordi jeg er tilfreds med det, der står i bemyndigelsesloven. Jeg har fremsat meget skarp kritik af dispositionsfondens størrelse, fordi den ikke vil løse de opgaver, der er den tiltænkt. Jeg har fremsat en meget stærk kritik af nedskæringen af rationaliseringsfondens beløbsstørrelse, da den forringer mulighederne for at afhjælpe de likviditetssvage landmænd. Men der er andre ting i bemyndigelsesloven, som er af stor betydning for landbruget. Bestemmelserne, der vedrører spørgsmålet om mulighederne for at kunne forme de bedste vilkår for afsætningen af vore produkter, bestemmelserne om hjemmemarkedets priser, som jeg jo har haft et vist medansvar for er blevet gennemført, disse positive ting i bemyndigelsesloven er begrundelsen for, at jeg ved den endelige afstemning vil stemme for bemyndigelsesloven.

Jeg vil undlade at stemme for kornlovs-

forslaget. Jeg mener, at den forringede kornlov vil betyde ringere vilkår for dansk landbrug fremover, og jeg vil derfor ikke ved at stemme for loven tage et medansvar for den forringelse, som her gennemføres, og som vil være en forringelse for hele det samlede danske landbrugs kommende produktion og de priser, det vil være muligt at opnå.

Det har under udvalgsbehandlingen heller ikke været muligt at få gennemført rent saglige ændringer i rapsloven, ændringer, som havde til forudsætning at opfylde det, som rapsloven tilsigtede, nemlig at give landmanden en ganske bestemt pris for den raps, han avler. Disse saglige ændringer har man afvist vel vidende, at det betyder, at margarinefabrikkerne og olieindustrien opnår de fordele, som var tiltænkt landbruget. Jeg vil derfor heller ikke stemme for lovforslaget om en rapsordning.

H. C. Toft: Ved første og anden behandling af de lovforslag, vi her har til tredje behandling, gav jeg på mit partis vegne udtryk for de synspunkter, vi mente der skulle lægges til grund for den lovgivning, der på lang sigt og på kort sigt kunne bidrage til at medvirke til at ændre de øjeblikkelige vanskeligheder for landbruget, vanskeligheder, som vi må imødesee vil komme fremtidig, hvis man ikke imødekommer de synspunkter, vi har fremført.

Under anden behandling gav jeg udtryk for, at det ikke havde været muligt at rokke regeringspartierne fra de lovforslag, regeringen havde fremsat, og fremhævede, at det var vor opfattelse, at regeringen var kommet til folketinget med bundne hænder. Imidlertid afbrød den højtærede statsminister mig med en bemærkning om, at det ikke passede. Derfor rejste jeg på ny — mellem anden og tredje behandling — i udvalget det spørgsmål, om regeringspartierne nu var villige til at gå med til en virkelig behandling af de spørgsmål, der forelå her, således at der kunne fremkomme ændringer i den foreliggende lovgivning. Jeg troede, at man kunne finde begrundelsen herfor i, at hverken den højtærede statsminister eller den højtærede landbrugsminister var bekendt med det økonomiske samordningsudvalgs formandskabs indkomst-opgørelse på det tidspunkt, forslagene var

[H. C. Toft.]

blevet fremsat. Men til trods herfor var regeringspartierne heller ikke villige til at optage en forhandling om ændringer af lovforslagene. Derfor kan jeg i dag meddele, at vi ikke kan medvirke til lovforslagenes gennemførelse. Man er ikke med forslagene nået frem til en rimelig balance for landbrugets vedkommende i forhold til andre befolkningsgrupper. Vi vil ikke tage medansvar, og derfor vil vi undlade at stemme om de 3 lovforslag.

Carl Petersen: Jeg skal slet ikke forlænge diskussionen, men jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Anders Andersen, at hvis det høje tings medlemmer fulgte det ærede medlem i hans anvisning på ikke at gennemføre kornloven og rapsloven, ville det altså sige, at så fik vi ingen lovgivning på det område. Jeg er nogenlunde sikker på, at langt, langt ind i landbrugets rækker vil man i den anledning nu være regeringspartierne uhyre taknemlig for, at de vil være i stand til at gennemføre og forlænge en lovgivning, der har betydet så meget for dansk landbrug.

Kirkegaard: På det radikale venstres vegne skal jeg anbefale folketinget at vedtage de 3 lovforslag, som her er til tredje behandling.

Morten Lange: Hvad angår de to lovforslag om en kornordning og en rapsordning, har jeg såvel ved første som ved anden behandling gjort det klart, at mit parti under ingen omstændigheder var sindet at stemme for de to lovforslag. De har ikke ændret karakter under udvalgsbehandlingen, og vi er fortsat af den opfattelse, at dansk landbrug stod sig bedst ved ikke at have en lovgivning af den art. Vi har i virkeligheden mere sympati for loven om afsætning af danske landbrugsprodukter. Vi havde meget gerne set, at der ud af dette lovforslag var kommet en lovgivning, vi kunne stemme for, især da hvis den havde taget en sådan form, som man under debatten i høj grad har henvist til som ønskelig: hvis de rentefri lån blev afløst af kontante tilskud. Det har ikke været muligt at få lovgivningen ændret på en sådan måde, som mit parti kunne ønske,

og vi er derfor ikke i stand til at støtte den. Jeg gentager, at dette er ikke udtryk for en negativ stilling over for landbrugets problemer.

Mose Hansen: På mit partis vegne har jeg ved første og anden behandling redgjort for vort syn på landbrugets betydning i den samfundsøkonomiske balance. Efter anden behandling kan der ikke herske nogen tvivl om, at vi må anse støtte til landbruget for nødvendig i den aktuelle situation; dog er denne støtte ikke alene nødvendig for at klare landbrugets øjeblikkelige økonomiske vanskeligheder, men er i mindst lige så høj grad nødvendig for at bevare beskæftigelsen og for at genskabe den økonomiske balance i det øvrige samfund.

Under anden behandling fremhævede jeg adskillige punkter, hvor der efter min opfattelse burde sættes kraftigere ind. Det, jeg pegede på, var bl. a. de faste skatter til kommunerne, en forbedret korn- og rapsordning med mere. Ændringer på disse områder ville ikke alene komme landbruget til gode, men også hele samfundet ville få en forøget valutaindtægt derved.

Lovforslagene følger ikke de af mig fremførte synspunkter på disse områder, og mit parti kan derfor ikke stemme for lovforslagene, men vil undlade at stemme, idet vi erkender, at som landbruget i økonomisk henseende er stillet, er det af stor samfundsmæssig betydning, at der ydes landbrugere en øjeblikkelig hjælp af hensyn til produktion, beskæftigelse og valutaindtjening, men den form for støtte, som lovforslagene tilsigter, er ikke den, der skaber et af statsmidler uafhængigt erhverv.

Axel Sørensen: Jeg vil gerne her ved tredje behandling af landbrugslovene give udtryk for min personlige stilling bl. a. til kornordningen for det kommende høstår.

Under lovforslagets behandling her i tinget har oppositionspartierne fremført, at man langt fra fandt de af regeringen foreslåede kornpriser tilfredsstillende, men ønskede disse forhøjet ganske væsentligt. Dette er blevet støttet af landboforeningerne og tolvmandsforeningerne, uden at dette kan tages som et udtryk for et samlet landbrugs stilling. Således udtalte en god

[Axel Sørensen.]

repræsentant for vestjysk landbrug, gård-ejer Tage Rosenstand, Danehund ved Ribe, den 7. januar 1963 ved Ribe amts venstres årsmøde ifølge venstrebladet Vestkysten — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Vi fik gennemført i 1962 en hævnning af kornindførselsafgifterne på 6 kr. Dette er til glæde for de kornsælgende landbrug, men det er desværre en fordel, der skal betales af de kornkøbende danske bønder, husmænd og hønseriejere. Stort set vil det sige, at det er de mindre brug og bøndergårde i alle størrelser, der må betale for, at det kornsælgende landbrug kan få fordele.“

Der blev under lovforslagets behandling fremsat forslag fra husmandsforeningerne og det mindre landbrug om, at folketetinget foretog en begyndende afvikling af kornordningen, idet man foreslog afgifternes bortfald, og at der af statskassen stilledes 70 mill. kr. til rådighed for de landmænd, der var kornsælgende, således at der af dette beløb ydedes et tilskud pr. 100 kg nettosalg, altså efter fradrag af eventuelle køb. Hvis folketetinget var gået ind for en sådan løsning, ville der have været mulighed for en afvikling af den gældende kornordning, som for hver gang den forlænges bliver mere og mere permanent.

Jeg har ved afstemningen om de foregående års kornlove undladt at stemme for disse, men efter at der nu er fremkommet oplysning om, at man vil fremsætte forslag til folketingsbeslutning, som kun kan gå ud på at gennemføre højere priser også på korn, har jeg taget den beslutning, også fordi kornordningen indgår som et led i en helhedsløsning sammen med andre love, at stemme for kornordningen, uden at jeg i efterfølgende år føler mig på nogen som helst måde forpligtet til at gøre det samme. Jeg gør det også, fordi forslaget om kornordning i år viser en formindskelse af priserne på foderkorn på indtil 4-5 kr. pr. 100 kg; men jeg henstiller til regeringen ad åre at gennemføre en yderligere nedsettelse.

Landbrugsministeren: (*Skytte*): Jeg vil takke de partier, der går ind for alle lovforslagene, og jeg må udstrække min tak til de partier eller enkeltpersoner, der går

ind for nogle af forslagene eller enkelte af forslagenes dele.

Når partiet venstre bebuder at ville fremsætte forslag til folketingsbeslutning i dag, er der ikke andet at sige til det, end at vi må afvente og se, hvad forslaget indeholder, inden der er mulighed for at tage stilling til det. Jeg ved ikke, om jeg gætter forkert, når jeg gætter på, at forslaget bl. a. er udtryk for, at partiet ikke ønsker at bakke op bag de krav, der er stillet af det såkaldte kompensationsudvalg. I så fald havde det været særdeles let for partiet her i salen, formentlig med sagkyndig bistand fra det ærede medlem hr. Anders Andersen specielt, at stille ændringsforslag til de lovforslag, der er fremsat. Hvis jeg ikke bliver dementeret her, går jeg altså ud fra, at venstre ikke bakker op bag de krav, der er stillet dér, og så skal jeg, som jeg sagde, i øvrigt afvente og se, hvad partiet venstres forslag går ud på.

Man har jo her også specielt drøftet kornordningen, og medens jeg kan takke det ærede medlem hr. Anders Andersen for hans tilslutning til forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer, er jeg ikke i stand til at takke ham for hans stilling til kornlovsforslaget. Jeg føler trang til her at sige, at det kornlovsforslag, jeg har fremsat, er udtryk for, hvad jeg mener er rigtigt i situationen, og derfor vil jeg selvfølgelig i høj grad gå ind for, at det gennemføres nu; men jeg må have lov til at tilføje, at når den del af landbruget, der skal have gavn af denne lov, eller i hvert fald repræsentanter her i tinget for den del af landbruget, der skal have gavn af loven, ikke mener at kunne gå ind for og stemme for, at vi i det hele taget får en kornordning, og når vi tillige ved, at den anden del af landbruget er stærkt imod, så må det for mig føre til alvorlige overvejelser af, om vi ikke et andet år slet ikke skal have en kornordning.

Jeg beklager specielt, at partiet venstre ikke vil være med til at gennemføre de ordninger, der nu gennemføres til gavn for landbruget. Det er jo ordninger, der repræsenterer en meget betydelig værdi, også en meget betydelig indtægt for landbruget, når de føres ud i praksis. Jeg håber, der her i tinget uden for venstre er stemmer nok til at sikre landbruget denne indtægt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

vedtoges med 90 stemmer mod 11; 75 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om en kornordning for høståret 1963-64

vedtoges med 89 stemmer mod 11; 75 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om en rapsordning

vedtoges med 89 stemmer mod 11; 75 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 110) findes i tidenden sp. 4180, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 507).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de 2 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 111) findes i tidenden sp. 4180, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 507).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 112) findes i tidenden sp. 4181, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 507).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag)

vedtoges med 100 stemmer mod 5; 67 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold

vedtoges med 100 stemmer mod 5; 67 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring

vedtoges med 100 stemmer mod 5; 67 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om leje.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 109) findes i tidenden sp. 4205, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 503).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.